

TEME

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historiju

Broj 59
Godina XXX
Maj, 2025.
[str. 51-68]

© Monos 2025

Analiza rezultata lokalnih izbora 2024. za područje Grada Gračanica – ubjedljiva pobjeda SDA i historijski preokret na lokalnoj političkoj sceni

Prof. dr. Omer Hamzić

Već u izbornoj noći, 6. 10. 2024. znalo se da je Nusret Helić Daso, nakon pune 23 godine "vladavine" Gračanicom izgubio "bitku" za svoj 6. mandat i da u Gračanici, u političkom smislu nastaje mali historijski preokret. Kako su pokazali konačni rezultati Centralne izborne komisije (CIK-a), apsolutni pobjednik ovih izbora je SDA (35,49% glasova i 12 mandata u GV) i kandidat te stranke za gradonačelnika Sadmir Džebo (55,59% glasova), dok je Nusret Helić Daso kao izraziti favorit, pretrpio brutalan poraz, osvojivši 37,87% glasova). "Njegov" SDP, završio je na drugom mjestu sa 33,25% glasova i 11 mandata u Gradskom vijeću (GV). Stranka za BiH osvojila je 9,85% glasova i 3 mandata, Demokratska fronta 6,12% glasova i 2 mandata, Naša stranka 4,59% glasova i 1 mandat i Narod i pravda (NIP) 3,05% glasova i 1 mandat u GV. Prema kasnijim stranačkim dogovorima, poziciju će činiti i "diktirati tempo" u novom Gradskom vijeću pobjednička SDA sa svojim koalicionim partnerima: Strankom za BiH i Demokratskom frontom sa ukupno 17 mandata. U opoziciju ostaju SDP, Naša stranka i NiP sa ukupno 13 mandata. U svakom slučaju, sa ovim izborima nastupile su krupne promjene na lokalnoj političkoj sceni. Zato, osim analize rezultata posljednjih izbora, autor u prilogu podsjeća na izbore cikluse u proteklih dvadesetak godina, apsolutne vladavine SDP i lidera te stranke Nusreta Helića, koji definitivno silazi sa lokalne političke scene. Ta historijska retros-

pektiva zasniva se uglavnom na analizama ovog autora, objavljenim na stranicama "Gračaničkog glasnika". Ova analiza izlazi sa izvjesnim zakašnjenjem jer je nismo bili u mogućnosti objaviti u prethodnom broju, koji je sadržajno i tematski bio u potpunosti posvećen stogodišnjici Narodne biblioteke "Dr Mustafa Kamarić" u Gračanici.

Ključne riječi: Lokalni izbori, Gračanica, Sadmir Džebo, Socijaldemokratska partija BiH, Stranka demokratske akcije BiH, Nusret Helić

UVODNE NAPOMENE

Na početku ovog priloga poslužiti ćemo se rečenicom kojom je urednica "Oslobođenja" Vildana Selibegović počela svoju analizu ovih, sedmih po redu lokalnih izbora: "Tako svake izbore zovemo praznicima demokracije, ove je lokalne opečatila tuga. Bujica je odnijela 22 života, no svi strepimo da broj nije konačan: za nestalima se još traga, ogromne štete u Jablanici, Konjicu, Fojnici, Kiseljaku i Kreševu tek će se procijeniti, a potresne priče spasitelja svjedoče o užasu stradalnika. Lokalni izbori su ipak održani osim na postradalim područjima gdje su nestala i biračka mjesta. Očekivano, pobjedu su odnijele tri najjače nacionalne stranke, no doima se da je trijumf ipak s okusom gorčine"¹ Izabrani su načelnici općina i gradonačelnici gradova, kao i općinska i gradska vijeća i skupštine u 138 lokalnih zajednica u Bosni i Hercegovini (u spomenutim, tragedijom pogođenim općinama izbori su obavljani naknadno). Na biračkim spiskovima ovoga puta nalazilo

se 3,4 miliona birača što je znatno više od broja stanovnika BiH i zahtijeva posebne analize. Učestvovalo je 110 političkih stranaka i 386 kandidata za (grado)načelničke pozicije (samo 29 žena ili 7,5%). Izlaznost na izbore bila je jako niska (48,20%).

Međunarodna promatračka misija OSCE pratila je ove izbore sa povećanim brojem posmatrača. Nametnutom odlukom Visokog predstavnika Kristijana Šmita iz marta 2024. godine o izmjenama Izbornog zakona, pojedincima, koji su pravosnažno presuđeni za počinjene ratne zločine, za razliku od ranije prakse, onemogućeno je kandidovanje u ovim izborima. Uvedene su i neke tehničke inovacije (skeniranje listića), ali samo na 10% biračkih mjesta što je tek u nivou simbolike. Nametnutom odlukom OHR-a, predsjednici i zamjenici predsjednika biračkih odbora nisu mogli biti članovi političkih stranaka kao što se događalo ranije.

Ovi lokalni izbori bili su svojevrsan test i za vladajuću koaliciju na nivou Bosne i Hercegovine koja je preuzela vlast nakon parlamentarnih izbora, 2022. godine, jednim dijelom zahvaljujući i intervenciji Visokog predstavnika. Ta koalicija sastavljena je od stranaka tzv. Trojke iz Federacije BiH (SDP, NiP i Naša stranka) i HDZ BiH, te SNSD iz Republike Srbije. Umjesto odgovora na pitanje da li su "vladajući" ovoga puta položili taj test, navodimo opće mišljenje koje važi već duže vremena da "političke elite u Bosni

1 Vildana Selibegović, Trojka treba svoj plan rasta (kolumna), <https://www.oslobodjenje.ba/dosjei/kolumne/trojka-treba-svoj-plan-rasta-988829/>, 8. 10. 2024. (pregl. 25. 10. 2024.)

i Hercegovini žive u paralelnoj stvarnosti, koju birači još uvijek nisu adekvatno sankcionirali na nijednim dosadašnjim izborima”².

To se, naravno, nije dogodilo ni na lokalnim, 2024. godine.

No, kao i obično, poslije svakih izbora, čelnici političkih stranaka, brz obzira na rezultate, rijetko priznaju poraz, obično izražavaju svoje zadovoljstvo i zahvalnost “i onim, i onim” biračima, obećavajućim i dalje kule i gradove itd. Ipak, općenito gledajući, kako je zaključila i urednica “Oslobođenja” Vildana Selimbegović, pobjednici ovih izbora su i ovoga puta tradicionalni “politički vječnici» ovih prostora: SDA, SNSD i HDZ. Na to već tri decenije utiču mnogi faktora koji se različito manifestuju po pojedinim područjima, čije bi «raspetljavanje» zahtijevalo posebne analize, ako su uopće kome potrebne. Slabiji rezultati stranaka “Trojke”, na području Federacije, prije svega SDP, ali i NIP-a kao i Naše stranke, svakako su posljedica političkih promašaja i nezadovoljstva birača pojedinim potezima stranaka te iste “Trojke” u koaliciji sa SNSD i HDZ. No, izgleda da je SDP najdrastičnije kažnjen na Tuzlanskom kantonu, izgubivši svoje dvije dotadašnje tvrđave: Gradačac i Gračanicu.

MALO HISTORIJE...

Poraz SDP u Gračanici koji je pretrpio od SDA kao svog “vječnog” rivala i politički preokret koji se desio na posljed-

njim lokalnim izborima po svojoj dubini i vjerovatnim posljedicama može se porediti sa političkim preokretom iz 2000. godine kada je SDP na isti način “otjerao” s vlasti SDA koja je vladala Gračanicom od parlamentarnih izbora 1990. godine. Gledano tako, za lokalne izbore 2024., može se bez pretjerivanja reći da su za Gračanicu bili historijski. Zašto? Kao prvo, oni sa slabijim pamćenjem već su bili zaboravili kada je i kako je SDP preuzeo vlast u Gračanici, a zaboravili su i kada je i kako Nusret Helić prvi puta zasjeo u načelničku fotelju. Djeca rođena u prvim godinama te vlasti već su uveliko stekla pravo glasa. Ta generacija do ovih izbora nije mogla ni zamisliti neku drugu i drugačiju vlast (i facu) u gračaničkoj “šarenoj kući”. Kao drugo, Nusret Helić je po dužini svoje vladavine na načelničkoj funkciji, apsolutni rekorder u historiji Gračanice, što je samo po sebi svojevrsan fenomen. Nadmašio je čak i čuvenog Hivfzagu Hifzefendića, koji je bio predsjednik (načelnik) opštine Gračnica od 1931. do 1942. godine (vladao neprekidno 12 godina).

Za one koji će se možda nekad detaljnije baviti tim fenomenom, u ovom članku ćemo, prije detaljnije analize lokalnih izbora 2024., ukratko podsjetiti na ključne političke događaje i izborne cikluse u kojima je Nusret Helić (i SDP) u proteklih 23 godine s neobičnom lakoćom pobjeđivao svoje protivnike i bio neprikosnoveni vladalac Gračanice. Ovo “malo historije” može biti od koristi i za

² Lokalni izbori u BiH 2024: Političke elite žive u paralelnoj stvarnosti, IFIMES – Međunarodni institut za bliskoistočne i balkanske studije sa sjedištem u Ljubljani, 16. 9. 2024.

poraženu, a i za pobjedničku stranu. Pogled u prošlost pomoći će poraženim da što prije “ozdrave” od gorčine neuspjeha i opet preuzmu vlast, a pobjednicima da ne budu opijeni uspjehom i što duže se održe “na vlasti. Jer, nikad se ne zna... Uostalom, kako god okreneš – *historia magistra vitae est*.

Ovo “malo historije” u nastavku ćemo izložiti hronološkim redom.

Prvi izbori poslije potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma u Bosni i Hercegovini održani su 14. 9. 1996. godine za članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Predstavnički dom Bosne i Hercegovine, Predstavnički dom Federacije Bosne i Hercegovine i Skupštinu Tuzlansko-podrinjskog kantona. I na području općine Gračanica protekli su, kako se pisalo “mirno i dostojanstveno”. Apsolutnu pobjedu na svim nivoima glasanja odnijela je SDA. Apsolutni pobjednik je bila i u općini Gračanica, osvojivši preko 65% glasova, dok je Združena lista na čelu sa SDP kao drugoplasirana osvojila tek 13% glasova.³

Odmah nakon parlamentarnih izbora, dotadašnji načelnik općine Gračanica (predsjednik predratne općine, predsjednik Ratnog predsjedništva i prvi načelnik općine poslije Vašingtonskog sporazuma

i formiranja Federacije BiH) Hazim Vikalo izabran je za premijera Vlade Tuzlansko-podrinjskog kantona. Općinsko vijeće Gračanica donijelo je odluku o njegovom razrješenju, 30. 12. 1996. godine “zbog odlaska na novu dužnost”. Na toj istoj sjednici za novog načelnika (sa 39 glasova “za”, 7 “protiv” i 5 “nevažećih”) izabran je Muhamed Ibrahimović, predsjednik Općinskog odbora SDA, do tada ministar u Vladi Tuzlansko-podrinjskog kantona. (Po tadašnjim zakonima općinski načelnik birao se u općinskom vijeću).⁴

Nakon općih, lokalni (općinski) izbori, najavljivani za 23. i 24. novembar 1996. godine, odlukom OSCE i međunarodne zajednice odgođeni su za proljeće 1997. godine, ali i taj rok se morao prolongirati jer još nije bio ostvaren planirani povratak izbjeglica svojim kućama, što je ugrožavalo regularnost izbora. **Izbori su provedeni pod međunarodnom supervizijom, 13. i 14. septembra 1997. godine** iako se za njih nisu bili stekli ni minimalni uslovi. Od ukupno 30 mjesta u Općinskom vijeću Gračanica, Koalicija za cjelovitu i demokratsku Bosnu i Hercegovinu (SDA i Stranka za BiH) dobila je 21, Socijal-demokratska partija (SDP) 8 i Bosanska stranka 1 mjesto. Dok je SDP

3 U izbornu trku na gračaničkoj općini ušlo je pet političkih stranaka i to: Liberalna stranka (predsjednik Jusuf Nurkić), Liberalno-bošnjačka organizacija (predsjednik Ahmet Šelo), Stranka demokratske akcije (predsjednik Muhamed Ibrahimović), Stranka za Bosnu i Hercegovinu (predsjednik dr. Muhamed Salihbašić) i Socijal-demokratska partija, koja je nastupala u okviru Združene liste (predsjednik Reuf Sokolović). U Predstavnički dom Federacije sa područja općine Gračanica izabrani su inženjeri Hazim Vikalo i Sead Rešidbegović, kandidati sa liste SDA. Za poslanike u Skupštini Tuzlansko-podrinjskog kantona sa područja općine Gračanica izabrano je pet kandidata i to: Ejub Hodžić, Bahrija Mehurić i Rusmir Djedović, sva trojica sa liste SDA, zatim Reuf Sokolović ispred SDP, a u okviru Združene liste i Azem Ahmetašević sa liste Stranke za Bosnu i Hercegovinu (Omer Hamzić, Kako je glasala Gračanica, Listovi Gračaničkog kalendara, *Gračanički glasnik*, br. 2/1, Gračanica 1996., str. 110

4 U periodu rata Ibrahimović je obavljao dužnost sekretara Sekretarijata za narodnu odbranu, a jedno kraće vrijeme i dužnost ratnog predsjednika Izvršnog odbora opštine Gračanica, poslije smjene Reufa Sokolovića.

manifestovala zadovoljstvo izbornim rezultatima, naročito na području grada Gračanice, u redovima pobjedničke Koalicije za cjelovitu i demokratsku Bosnu i Hercegovinu izbile su nesuglasice oko podjele vlasti.⁵

Poslije izvjesnih stranačkih natezanja, konstituirajuća sjednica prvog poslijeratnog Općinskog vijeća napokon je održana 14. novembra 1997. Za novog općinskog načelnika Vijeće je većinom glasova izabralo dotadašnjeg načelnika Muhameda Ibrahimovića, a za njegovog zamjenika Besima Durakovića (dotadašnji sekretar Sekretarijata za privredu, opštu upravu i finansije), obojica kandidati SDA. Da bi se udovoljilo i opoziciji, za zamjenika predsjedavajućeg Općinskog vijeća izabran je Midhat Alić, sa liste SDP.⁶

Drugi parlamentarni izbori u Bosni i Hercegovini održani su 12. i 13.

9. 1998. godine. Po ostvarenim rezultatima, ovoga puta i SDA i SDP imali su razloga za zadovoljstvo. Prvi su čvrsto držali političke pozicije na općini (i šire, TK i Federaciji), dok su drugi na svim nivoima glasanja znatno popravili svoj položaj u odnosu na prethodne izbore.⁷

Osvojivši 62,5% glasova (na nivou opštine) i 41,2% glasova u Gračanici, predsjednički kandidat Alija Izetbegović, prošao je bolje od svoje Koalicije, ali znatno lošije u odnosu na svoj izborni rezultat 1996. godine. SDP i Socijal-demokrati (računajući ih zajedno) osvojile su 29,3% glasova na nivou opštine i 58,7% u samoj Gračanici (gradu). Ako se ima u vidu da je u prethodnim izborima SDA uzimala polovinu glasova (oko 50%) u gradu, a da je u ovim jedva dostigla trećinu, zaključak je da je tada SDA definitivno izgubila "od posla čaršiju". Tek kasnije će se pokazati od kolike je važnosti bila za opstanak na

5 Posljednji sastanak "starih" (ratnih) vijećnika, održan je 20. 10. 1997. godine i označio završetak mandata dotadašnjeg saziva Općinskog vijeća Gračanica koji je trajao punih 7 godina, od čega četiri u uslovima agresije i rata. Prigodan referat pod naslovom "Mjesto i uloga Skupštine opštine, Ratnog predsjedništva i Općinskog vijeća od izbora 1990. do danas" pročitala je dotadašnja sekretarka Vijeća gospođa Meliha Hadžihasanović, a tople riječi zahvalnosti na saradnji svojim kolegama vijećnicima uputio je predsjedavajući Općinskog vijeća Halid Hadžihasanović i dodijelio im za uspomenu prigodne poklone. U sličnom tonu govorili su: Hazim Vikalo, predsjednik Vlade TPK, koji je od pomenutih sedam, bio na čelu ove općine šest godina, zatim aktuelni općinski načelnik Muhamed Ibrahimović, te vijećnici Reuf Sokolović, Jusuf Nurkić, Amira Bravić, Rusmir Djedović, Ejub Hodžić i Mustafa Tinjić.

6 Omer Hamzić, Rezultati lokalnih izbora: koalicija i SDP dijele vlast, Listovi Gračaničkog kalendara, *Gračanički glasnik*, br. 4/2, Gračanica 1997., str. 116–118

7 Da se podsjetimo: na prvim parlamentarnim izborima 1990. godine na području općine Gračanica (odnosi se na postdejtonsku teritoriju) SDA je osvojila 63,54, a u Gračanici 42% glasova, dok je SDP zajedno sa tadašnjim Savezom reformskih imala 28,47, a u samoj Gračanici (gradu) 47% glasova. (O Hamzić, Rezultati izbora 1990. na području opštine Gračanica, *Gračanički glasnik*, br. 4/2, Gračanica 1998., str. 48); Na prvim poslijeratnim parlamentarnim izborima, održanim 14. 9. 1996. trijumfovao je Alija Izetbegović, osvojivši 74,25 glasova, slijedio ga je Haris Silajdžić sa 18,13 glasova. Zajedno sa Strankom za BiH, SDA je u izborima za predstavnička tijela na državnom nivou imala u prosjeku 83,13% glasova, dok se Združena lista sa SDP na čelu jedva provukla sa 12,05% osvojenih glasova. (Omer Hamzić, Kako je glasala Gračanica, Listovi Gračaničkog kalendara)13. septembar), *Gračanički glasnik*, br. 2/1, Gračanica 1996., str. 110–111); Na lokalnim izborima, 1997. godine CD koalicija je osvojila 62,86% glasova na nivou opštine, a 48% u samoj Gračanici, dok je SDP skoro za 10% popravio svoj položaj, osvojivši 23,37% glasova na nivou opštine i 31,4% u Gračanici. (Omer Hamzić, Rezultati lokalnih izbora: koalicija i SDP dijele vlast, Listovi Gračaničkog kalendara, *Gračanički glasnik*, br. 4/2, Gračanica 1997., str. 116 – 118)

vlasti politička prevaga u samom gradu. Ta prednost, bez sumnje, omogućila je SDP-u da proteklih 25 godina suvereno vlada općinom Gračanica.⁸

Drugi općinski izbori u Bosni i Hercegovini održani su 8. 4. 2000. godine pod parolom "Glasajte za promjene". Birači su se u velikom dijelu Bosne i Hercegovine držali te parole. Okrenuli su leđa do tada nepobjedivoj SDA i dali povjerenje SDP. U tim izborima pobjeda SDP ostvarena je u sarajevskom, zeničkom, tuzlanskom i, na veliko iznenađenje, goraždanskom kantonu. Na području Tuzlanskog kantona imao je apsolutnu većinu u općinskim vijećima Tuzle, Lukavca, Srebrenika, Gračanice i Živinica, a relativnu u Općinskom vijeću Kladanj. Dobre rezultate ostvario je i u Banovićima, Kalesiji, Gradačcu i Doboj Istoku. SDA je pobijedila u takozvanim rubnim opštinama–Sapni, Teočaku i Čelincu–u kojima je tada živjelo jedva desetak procenata stanovništva Tuzlanskog kantona. Promjene su se desile upravo u općinama koje su do tada važile kao neosvojivi bastioni SDA. Bila je to najveća politička promjena unutar bošnjačkog korpusa od prvih parlamentarnih izbora, 1990. godine.

Na području općine Gračanica za naklonost birača natjecalo se čak 13 političkih stranaka, od kojih se svega pet uspjelo "ugurati" u Općinsko vijeće. Apsolutni

pobjednik bio je SDP sa 52,7% osvojenih glasova i 16 od 30 mandata u Općinskom vijeću. Na drugom mjestu bila je SDA sa 30.9% (6 mandata), na trećem–Stranka za BiH sa 8,2% (3 mandata), Liberalno-građanska koalicija sa 3,8% (1 mandat) i Demokratska stranka penzionera sa 2,55% (1 mandat). SDP je na ovim izborima osvojio 20,2% biračkog tijela više u odnosu na prethodne izbore (1998), a SDA i Stranka za BiH zajedno 13,2% manje. To je pokazatelj velikog uspjeha jednih i velikog neuspjeha drugih.⁹

Na prvoj konstituirajućoj sjednici Opštinskog vijeća, održanoj 22. 5. 2000. godine, za novog načelnika općine izabran je Senahid Šaković, diplomirani ekonomista, do tada direktor banke, a za predsjedavajućeg Vijeća Midhat Alić, nastavnik. Oba kandidata bili su iz reda SDP, kojoj je pripalo 16 od ukupno 30 mandata u Općinskom vijeću.¹⁰ Međutim, Senahid Šaković neće dugo ostati na funkciji načelnika Gračanice.

I na općim izborima, održanim 11. 11. 2000. godine, SDP je bio pobjednik za sve nivoe vlasti kako na općini Gračanica, tako i u utrci za mandate u Skupštini TK. U kadrovskoj križaljci, nakon obavljenih konsultacija, Skupština Tuzlanskog kantona je, na prijedlog tadašnjeg guvernera (predsjednika) Tuzlanskog kantona Selima Bešlagića, 26. 1. 2001. imenovala Senahida Šakovića, načelnika

⁸ Vidi opširnije u: Omer Hamzić, Izbori 1998. godine–pomak Gračanice ulijevo, *Gračanički glasnik*, br. 6/3, Gračanica 1998., str. 60–74;

⁹ Omer Hamzić, Opštinski izbori 2000. – pobjeda SDP-a, *Gračanički glasnik*, br. 9/5, Gračanica, 2000., str. 6–14

¹⁰ Omer Hamzić, Opći izbori 2000. – polukorak ili status quo, *Gračanički glasnik*, br. 10/5, Gračanica, 2000., str. 8–20



Općine Gračanica za premijera koalicione Vlade Tuzlanskog kantona, u kojoj je SDP dijelio vlast sa Strankom za BiH. Budući da su u javnosti kružile i neke druge kombinacije, nominacija Šakovića primljena je u široj javnosti, pa i u Gračanici sa ne malim iznenađenjem.¹¹

Nakon izbora za premijera Vlade TK, Šaković je razriješen sa funkcije načelnika na osmoj sjednici Općinskog vijeća Gračanica, održanoj 2. 2. 2000. godine. Sa tom "razrješnicom", u okviru vodećeg SDP-a otvoren je postupak konsultacija za izbor novog općinskog načelnika. Tadašnje općinsko rukovodstvo SDP, koje

je predvodio Sead Čaušević, za to upražnjeno mjesto predložilo je Nusreta Helića, kao drugoplasiranog na listi SDP za Opštinsko vijeće, odmah iza Šakovića. **Na devetoj sjednici Općinskog vijeća, održanoj 7. 3. 2001. za novog načelnika jednoglasnom odlukom Vijeća izabran je Nusret Helić** i tako, rječnikom sportskog novinara kazano, "ispisao historiju".¹²

Na općim izborima, po prvi puta poslije rata održanim u organizaciji domaćih vlasti (bez OESC-a), **5. 10. 2002. godine** pod sloganom "Izbori se", SDP je na nivou TK pretrpio težak poraz i izgu-

¹¹ Omer Hamzić, Listovi gračaničkog kalendara, Senahid Šaković – načelnik općine Gračanica novi predsjednik vlade Tuzlanskog kantona, *Gračanički glasnik*, br. 11/6, Gračanica, 20001., str. 133)

¹² Rođen je 1952. godine u Gračanici, po struci je pravnik, skoro čitav radni vijek proveo je u organima uprave, bio je poznat društveni i sportski radnik. Do tada je obavljao dužnost šefa Službe za urbanizam, imovinske pravne poslove i katastar. Prilikom izbora za načelnika obećao je da će nastaviti posao na stvaranju efikasnije i jeftinije općinske administracije, tehnički i kadrovski bolje opremljene, da će se zalagati za zakonitost u radu i ostvarivanje prava građana, da će biti u njihovoj funkciji, a ne u funkciji političkih stranaka, pa ni svog SDP (O. Hamzić, Listovi gračaničkog kalendara, Nusret Helić – novi načelnik općine Gračanica, *Gračanički glasnik*, br. 11/6, Gračanica, 20001., str. 135)

bio vlast (za sva vremena). Slično je prošao i na opštini Gračanica. Nakon tako ubjedljivog poraza, SDP se jako sporo oporavljao što su pokazali i **rezultati lokalnih izbora, koji su provedeni 2. 10. 2004. godine**. Gračanički SDP je osvojio 13 vijećničkih mjesta, tri manje u odnosu na prethodne izbore i tako “izgubio” Općinsko vijeće (u prethodnom sazivu imao je većinu od 16 mandata). Po izbornom rezultatu za Općinsko, vodeće mjesto sa 14 mandata (5 više u odnosu na prethodne izbore) osvojila je SDA, dok je načelničku poziciju opet osvojio SDP i tako “ostao u sedlu”. Nusret Helić kao kandidat SDP obnovio je mandat sa osvojenih 7.718 ili 50,43% glasova i tako u prvom krugu nadmoćno eliminisao uglednog ljekara dr. Edvina Mulalića (iz SDA), koji je dobio 6.397 glasova ili 41,8%. Rezultati su pokazali da he Helić bio popularniji na samo od svog rivala iz SDA, već i od svoje stranke. Naklonost birača i na selu i u gradu, “kupio” je politikom ravnoteže u upotrebi budžetskih sredstava “ni previše gradu ni premalo selu”, a parolu SDP-a “Približiti sela Gračanici – Gračanicu učiniti gradom” prihvatio je kao svoj dugoročni orijentir i realno postavljeni cilj.¹³ Na toj platformi ostvario je dobru saradnju i sa Općinskim vijećem, na čijem je čelu bio inženjer Hasan Fehratović, iz Gornje Orahovice (kadar SDA) koji je, prije tih izbora, radio u Mješovitoj srednjoj školi.

Preuzevši u međuvremenu i kormilo SDP, Helić je, “kupovao” popularnost držeći se navedene parole iz prethodnih izbora. Na toj platformi nastupio je i **na sljedećim lokalnim izborima, održanim 5. 10. 2008** i opet pobijedio, još ubjedljivije nego u prethodnim, osvojivši 14.854 glasa ili 63,77%, dok je njegov protivkandidat Muhamed Ibrahimović (SDA) ostao na 8.178 ili 35,96%. Pobjednik izbora, iako ne tako ubjedljiv, bio je i SDP (dobio 779 glasova više od drugoplasirane SDA), osvojivši 12 mandata, dva više u odnosu na SDA.¹⁴

Na lokalnim izborima, održanim 7. 10. 2012., SDP i SDA kao dvije trajno vodeće rivalske stranke u Gračanici, što se tiče Općinskog vijeća bile su skoro izjednačene. SDP je osvojio 8650 ili 32,34% glasova, SDA 8520 ili 31,85% (SDP je “umakao” za svega 130 glasova) i dobile po 11 vijećnika u Općinskom vijeću. Svim drugačije bilo je u utrci za poziciju gradonačelnika. Pobjednik i ovoga puta (istina, ne tako ubjedljiv kao u prethodnim izborima) bio je opet Nusret Helić sa osvojenih 12.991 ili 48,72% glasova. Njegov protivkandidat (SDA) Hazim Vikalo prošao je sa solidnih 11.705 ili 43,9% glasova.¹⁵ Iako je izgubio izbore, po ostvarenom rezultatu bio je najuspješniji protivkandidat Nusretu Heliću u svim njegovim pobjedničkim “pohodima”.

I na lokalnim izborima, održanim 2. 10. 2016. godine, što se tiče Općinskog

13 Omer Hamzić, Rezultati lokalnih izbora 2004. godine: SDA “dobila” relativnu većinu u Općinskom vijeću, SDP svog starog načelnika, *Gračanički glasnik*, br. 18/9, Gračanica, 2004., str. 50 – 63

14 Omer Hamzić, Analiza rezultata lokalnih izbora 2008. na području općine Gračanica, *Gračanički glasnik*, br. 26/13, Gračanica, 2008., str. 19 – 31

15 Omer Hamzić, Rezultati lokalnih izbora, 2012., *Gračanički glasnik*, br. 34/17, Gračanica, 2012, str. 28 – 38

vijeća, ostala je i dalje skoro potpuna izjednačenost SDA i SDP. Obje stranke osvojile su po devet vijećničkih mjesta, ali je SDA sa 6.989 dobijenih glasova ili 28,92%, ipak slovila kao pobjednik u odnosu na SDP, koji je dobio 6.797 glasova ili 28,29% (razlika 192 glasa). Što se tiče pozicije načelnika, SDP je i ovoga puta "išao" na "siguricu" i ponovo kandidovao svog starog načelnika Nusreta Helića, koji je osvojio 10.354 glasa ili 42,30%, dok je njegov glavni rival, kandidat SDA Esad Tursunović ostao na drugom mjestu sa 7.246 ili 29,60% glasova. Iznenadjenje tih izbora bila je Naša stranka sa 2538 ili 10,54% osvojenih glasova i 3 mandata u Općinskom vijeću (u prethodnom sazivu imala je samo jednog vijećnika). I u utrci za poziciju općinskog načelnika kandidat Naše stranke Amir Hasičević osvojio je solidnih 6.005 ili 24,53% glasova. Preostala dvojica kandidata su dobili simboličan broj glasova: Kadić 455 (1,9%), a Bektić 416 (1,7%).¹⁶

Na lokalnim izborima, održanim 5. 11. 2020. (održani u uslovima korone) SDP je opet bio apsolutni pobjednik. Dok je u prethodna dva izborna ciklusa držao ravnotežu sa SDA po broju vijećnika u Općinskom vijeću, u ovim izborima osvojio je 36,97% glasova i 12 mandata, dok je SDA prošla dosta slabije, sa

24,7% glasova i 7 mandata. Još jedna pobjeda Nusreta Helića sa 11.164 ili 52,1% glasova, bila je mnogo ubjedljivija nego na prethodnim izborima. Kandidat SDA za gradonačelnika, stomatolog i biznismen Davud Zahirović, dobio je 5.271 ili 25,08% glasova, što je bilo dosta lošije od Esada Tursunovića na prethodnim izborima.¹⁷ Nakon ovih izbora, u pojedinim krugovima oko SDP počeo se graditi kult nepobjedivosti "našeg Dase". Njegova vladavina, ustvari, postala je normalna priča "dugog trajanja" po sloganu: "Zna se, Daso!" Podilazeći mu na razne načine to je intenzivno pothranjivalo njegovo bliže okruženje. Bio je ubijeđen da je nezamjenjiv i da mu je ta dogodišnja funkcija glavno životno djelo. Tome su doprinijela i razna priznanja koja su mu često javno dodjeljivana od raznih subjekata sa strane ciljano i bez stvarnog pokrića.¹⁸

IZBORI 2024. – POLITIČKI PREOKRET "ZA 180 STEPENI"

Međutim, na posljednjim lokalnim izborima, održanim 6. 10. 2024., nastupio je preokret koji u nastavku malo detaljnije analiziramo, ukazujući na ključne pokazatelje i karakteristične trendove i poređenja. Prema podacima Centralne izborne komisije (CIK), u bi-

¹⁶ Omer Hamzić, Rezultati lokalnih izbora, 2016. za općinu Gračanica, *Gračanički glasnik*, br. 42/21, Gračanica, 2016., str. 35–41

¹⁷ Na kandidatskoj listi od tri imena za poziciju gradonačelnika najlošije je prošao Mirsad Čamdžić, kandidat "Naše stranke", koji je dobio 4.614 ili 21,95% glasova, što je manje u odnosu na kandidata te stranke u prethodnim lokalnim izborima. (Omer Hamzić, Rezultati lokalnih izbora 2020. za općinu Gračanica, *Gračanički glasnik*, br. 50/25, Gračanica, 2020., str. str. 37–46

¹⁸ Za primjer navodimo "Visoko priznanje - životno djelo - najbolji načelnik u istoriji F BiH" koje mu je krajem 2017. dodijelila nevladina organizacija "Evropski pokret u BiH" (<https://www.sdp.ba/nacelniku-helicu-visoko-priznanje-zivotno-djelo-najbolji-nacelnik-u-istoriji-fbih/>) (pregled: 6. 4. 2025.)

r.br.	Polit. subjekt, stranka	Br. glasova	%	Br. mandata
1	Stranka demokratske akcije (SDA)	7.259	35,49	12
2	Socijaldemokratska partija (SDP)	6.800	33,25	11
3	Stranka za BiH (S BiH)	2.015	9,85	3
4	Demokratska fronta (DF)	1.252	6,12	2
5	Naša stranka (NS)	938	4,59	1
6	Narod i pravda (NiP)	624	3,05	1
7	BH zeleni	599	2,93	
8	Bosanska stranka – M. Ajanović (BOS)	458	2,24	
9	Naprijed BiH	445	2,18	
10	Bos. Narodna stranka – vjera, narod, država	64	0,31	
UKUPNO		20.454		

Tabela 1: Zbirni rezultati glasanja za Gradsko vijeće

r.br.	Kandidat	Br. glasova	%
1	Sadmir Džebo (SDA)	11.403	55,59
2	Nusret Helić (SDP)	7.768	37,87
3	Nihada Okanović (Naprijed BiH)	1.340	6,53
UKUPNO		20.511	

Tabela 2: Zbirni rezultati glasanja za Gradonačelnika

račke spiskove upisano je 42.025 birača, koji su glasali na 61 biračkom mjestu. Na izbore je izašlo i glasalo 21.543 ili 51,26%, što je nešto malo bolje od državnog prosjeka. Za 30 mandata u Gradskom vijeću borilo se 10 političkih stranaka, za koje je, glasalo 20.454 birača (važeći listići). Za poziciju gradonačelnika svoje kandidate istakle su tri političke stranke: SDA (Sadmir Džebo), SDP Nusret Helić i “Naprijed BiH” (Nihada Okanović). Za njih je glasalo ukupno 20.511 birača (važeći listići). Zbirne rezultate glasanja i distri-

buciju glasova za obje pozicije donosimo u tabeli 1 i tabeli 2 (koje prenosimo sa službene stanice CIK-a).

Iz prezentiranih tabela vidi se, dakle, da je apsolutni pobjednik ovih izbora SDA, osvojivši i Gradsko vijeće (sa 35,49% glasova i 12 mandata) i poziciju gradonačelnika sa 55,59% glasova (Sadmir Džebo).¹⁹ Nakon izbora, ulazeći u koaliciju sa Strankom za BiH (koja je osvojila 3 mandata i u raspodjeli vlasti dobila mjesto predsjedavajućeg Gradskog vijeća), SDA je, poslije ovih izbora,

19 Profesor u Mješovitoj srednjoj školi, šehidsko dijete (sin heroja odbrane Gračanice Hajrudina Džebe Bajbaga, koji je već ušao u legendu) i aktuelni predsjednik Gradske organizacije porodica šehida i poginulih boraca Gračanica. Rođen 13.10.1980. godine u Gračanici. Po završetku Gimnazije “Dr. Mustafa Kamarić” upisuje Prirodno-matematički fakultet – Odsjek za hemiju na Univerzitetu u Tuzli, gdje stiče zvanje profesora hemije. Nastanjen je u Škakovici, oženjen i otac dvije kćerke.



Novi gradonačelnik Sadmir Džebo

još više učvrstila svoju poziciju. S druge strane, SDP je kao gubitnik “prošao” sa 6.800 ili 33,25% osvojenih glasova (i 11 mandata za Gradsko vijeće) i 7.768 ili 37,87% glasova u utrci za poziciju gradonačelnika (Nusret Helić). Poređenja radi, u prethodnim lokalnim izborima (2020.) SDP je bio ubjedljivi pobjednik, osvojivši sa Helićem po peti put gradonačelničku poziciju i 12 mandata u Gradskom vijeću, dok je SDA nastavila “favoriti” u opoziciji sa 9 mandata. Izborne rezultate svako će analizirati na svoj način, ali se ne može osporiti činjenica da se u Gračanici ovoga puta dogodio veliki preokret. Historijski, kao što je naprijed obrazloženo.

Gledajući gubitničku stranu, indikativan je podatak da je SDP kao stranka, ostvario puno bolji rezultat u utrci za Gradsko vijeće, nego za gradonačelnika što je u svim prethodnim izborima (za Dasina vakta) bilo obrnuto. Iz predoče-

nih tabela vidi se da je razlika na poziciji za Gradsko vijeće između SDA na prvom i SDP na drugom mjestu 459 glasova i svega 1 vijećnički mandat, dok je na glasanju za gradonačelnika ta razlika čak 3.635 glasova. Relativno tijesna pobjeda SDA za Gradsko vijeće pokazuje realan odnos političkih snaga na terenu koje su bile prilično ujednačene i u posljednjim izbornim ciklusima. Međutim, u utrci za gradonačelničku poziciju desilo se da jedan dugogodišnji politički profesionalac, apsolutni rekorder po broju godina i mandata na grado/načelničkoj poziciji bude brutalno poražen od totalnog političkog anonimusa i amatera, koji do ovih izbora vjerovatno nije ni razmišljao da bi se mogao nekada aktivno baviti politikom.” zamijeni sljedećom rečenicom: Međutim, kad je u pitanju gradonačelnička pozicija, desilo se da jedan dugogodišnji politički profesionalac, apsolutni rekorder po broju godina i mandata na toj funkciji bude brutalno poražen od puno mlađeg, pa samim tim u politici manje iskusnog protivkandidata, kojeg su u protivničkim redovima unaprijed proglasili autsajderom u izbornoj utrci sa Helićem.

Kako je došlo do ove promjene?

Za našu dalju analizu, bit će interesantno razmotriti distribuciju glasova po biračkim mjestima i mjesnim zajednicama. (vidi detaljnije u tabelama na kraju ovog priloga). Vidimo da je od ukupno 23 mjesne zajednice, vrlo različite po broju birača i biračkih mjesta (od najmanjih Lendića pa do najveće Gračanice), SDA na poziciji Gradskog vijeća dobila naj-

više glasova u sljedećih 13 mjesnih zajednica: Buk, Doborovci, Gornji Doborovci, Džakule, Lendići, Donja Lohinja, Gornja Lohinja, Lukavica, Piskavica, Pribava, Prijeko Brdo, Rašljeva i Stjepan Polje dok je na drugoj strani SDP bio pobjednik u sljedećih 10 mjesnih zajednica: Babići, Gračanica, Malešići, Miričina, Donja Orahovica, Gornja Orahovica, Soko, Škahovica, Trnovci, Vranovići.)

Kandidat SDA za gradonačelnika pobijedio je u 20, a kandidat SDP u svega 3 mjesne zajednice, među kojima je, doduše i Gračanica kao najveća. Od 10 navedenih mjesnih zajednica u kojima je SDP dobio najviše glasova za Općinsko vijeće, Nusret Helić imao je tijesnu pobjedu samo u tri, što znači da su mu u ostalih sedam glasači i simpatizeri uskratili podršku i svoj glas dali njegovom protukandidatu Sadmiru Džebi, koji nije upisao pobjedu u Gračanici (što je posebna priča), Miričini (tradicionalna tvrdava SDP), Gornjoj Orahovici i Trnovcima. Samo u tim mjesnim zajednicama Nusret Helić je pobrao nešto malo više glasova od Džebe.

Da bismo dobili što realniji uvid u distribuciju glasova u ovim izborima, neophodno je posebno analizirati izborne rezultate u mjesnoj zajednici Gračanica (gradsko područje), koje čini preko 25% biračkog tijela. U proteklih dvadesetak godina na tom prostoru, u toj mjesnoj zajednici obično se odlučivalo o ishodu izbora na nivou čitave lokalne zajednice. Zato je Mjesna zajednica Gračanica bila uvijek u pojačanom fokusu pažnje svih političkih stranaka, ali je na gotovo svim

poslijeratnim izborima redovno pobjeđivao SDP i to dosta ubjedljivo. To je ponekad izazivalo antagonizme na relaciji selo-grad i stvaralo stereotip da je SDP (budući da dominira na mjesnom području Gračanice) gradska, a da je SDA seljačka politička stranka. Međutim, uzroci su dublji i složeniji, pa bi ih trebalo posebno analizirati, što izlazi iz okvira ove teme. Bilo kako bilo, po tom šablonu i u ovim izborima na području Gračanice kao mjesne zajednice pobjednik je SDP i to za obje pozicije, ali sa dosta tijesnim rezultatom koji nije bio dovoljan da se izbjegne poraz na nivou Grada (lokalne zajednice). Ilustrujemo to sljedećim podacima: od 5.657 važećih glasova za Gradsko vijeće, na 17 biračkih mjesta na području mjesne zajednice Gračanica, SDP je osvojio 1989, a SDA 1.503 glasa. Razlika je 486 glasova u korist SDP. Indikativno je, međutim, da je na nekoliko biračkih mjesta rezultat bio izjednačen, a da je na 3 biračka mjesta (u Drugoj osnovnoj školi) više glasova od SDP dobila SDA.

Što se tiče utrke za poziciju gradonačelnika, kandidat SDP Helić je, od 5.723 važećih glasa osvojio 2.594, a Džebo kao kandidat SDA 2.422. Razlika je samo 177 glasa, dakle tri puta je manja u odnosu na glasanje za Gradsko vijeće. Na 5 biračkih mjesta (spomenuta 3 u Drugoj osnovnoj školi, te na jednom u Vatrogasnom domu i jednom u Srednjoškolskom centru) više glasova od Helića dobio je Džebo. Zaključak je da je na području mjesne zajednice Gračanica SDP ostvario znatno ubjedljiviju pobjedu za Gradsko vijeće,

nego Nusret Helić u utrci za gradonačelničku poziciju, što se ranije nije moglo zamisliti. Ovoga puta, moglo bi se reći da je rezultat bio skoro izjednačen tako da se ni za Gračanicu više ne može govoriti da je tvrđava SDP.

Ako uzmemo u obzir da je manje više takav omjer i za čitavu izbornu jedinicu Gračanicu, može se zaključiti da su SDP-u ostali vjerni njegovi tradicionalni birači i zato je pretrpio minimalan poraz u utrci za Gradsko vijeće. Nusret Helić nije dobio podršku ostalih stranaka (koje nisu imale svog kandidata za gradonačelnika), ali ni većeg broja članova SDP koji mu nisu mogli "okabuliti" da i dalje vlada Gračanicom. Analizirajući distribuciju glasova, može se zapaziti da je Helić pretrpio poraz ne samo u tradicionalnim SDA "tvrđavama" već i u onim sredinama (mjesnim zajednicama i biračkim mjestima) u kojima je SDP redovno pobijedio na izborima za obje pozicije. To se najbolje vidi na primjeru mjesne zajednice Malešići, u kojoj je od 2.000 godine neprikosnoveno vladao SDP, a Helić trijumfovao na svim izborima. Međutim, ovoga puta doživio je težak poraz, zadobivši skoro duplo manje glasova od svog protivkandidata, dok je SDP u utrci za Gradsko vijeće ostvario solidnu pobjedu.

Dakle, iako je SDP pretrpio poraz i na poziciji Gradskog vijeća i na poziciji gradonačelnika, rezultati pokazuju da je na pobjedničkoj strani kandidat za gradonačelnika Džebo ostvario mnogo ubjedljiviju pobjedu nad svojim protivkandidatom Helićem (razlika: 3.365 glasova),

nego što je bila pobjeda SDA u utrci za Gradsko vijeće. Drugim riječima, iako je poražena strana, SDP je u ovim izborima "prošao" puno bolje u odnosu na svog neprikosnovenog lidera i kandidata za gradonačelnika, zaostajući za protivničkom SDA listom svega 459 glasova, što ga je koštalo (samo) jedno vijećničko mjesto manje (lista novog Gradskog vijeća je u prilogu na kraju ovog članka) Takav (poprilično ujednačen) rivalitet između SDP i SDA kada je u pitanju općinsko/gradsko vijeće postojao je i državao i u prethodnom periodu. U jednom mandatu čak je SDA imala jednog vijećnika više i poziciju predsjedavajućeg u Općinskom vijeću (izbori 2004.), ali je načelničku poziciju ubjedljivo osvajao Helić ispred SDP, jer praktično nije ni imao konkurencije.

...

Na pitanje uzroka poraza SDP-a i pobjede SDA, a posebno kandidata te stranke za gradonačelnika, odgovor ne možemo dobiti poredeći stranačke programe, izbornu "mašineriju", aktiviste... Stranački programi su uglavnom slični ili isti, samo što budu drugačije upakovani. Kao da izborni štabovi prepisuju zadaću jedni od drugih. Ista obećanja, iste metode, propagandni materijali, sve je tu, kao i ranije, bilo negdje "u pet deka". Zato su u pravu oni koji smatraju da su birači ovoga puta odglasali protiv Helića i za bilo kakve promjene po svaku cijenu. SDA nije mogla poželjeti za sebe sebi boljeg protivkandidata. Pad gračaničkog političkog "vjećnika", koji je ovoga puta

potresao Gračanicu, mogao bi biti znak da je ovdje takvim zauvijek odzvonilo.

Teško je nagađati koje će biti konsekvence svih ovih promjena. Poslije izbora lokalna politička scena kao da se malo primirila. Doduše, gubitnička strana već je malo “mrdnula”. Nakon analize izbornih rezultata Glavni odbor SDP, polovinom januara 2025. godine, prihvatio je ostavku kompletnog Predsjedništva gradske organizacije SDP.²⁰ Saopštenje je šturo, pa se ne zna da li će neko odgovarati za poraz. Mnogo korisnije bi bilo da je to učinio u pripremnoj fazi izbora. Ali nikad nije kasno. Kako stvari stoje, lokalna SDA za sada može biti mirna i još neko vrijeme “uživati u slasti pobjede”. Javnost s pravom sad očekuje djela i ispunjenje izbornih obećanja. Za pobjednika je to uvijek teži dio posla.

U svakom slučaju, sjajna pobjeda Sadmira Džebe i brutalan poraz dugogodišnjeg gradonačelnika Helića zasigurno će biti historijska razdjelnica na društveno-političkoj sceni Gračanice.

Za pobjedničku SDA prilika da se покаže, za gubitničku stranu SDP za novi početak.

ZAKLJUČAK

Na prošlogodišnjim (osmim po redu) lokalnim izborima, i u Gračanici se, nakon skoro četvrt vijeka dogodio krupan politički zaokret koji su, doduše, mnogi priželjkivali, pa čak i oni u redovima SDP-a, ali je malo ko mogao prognozirati tako brutalan poraz dugogodišnjeg koncepta

“Zna se Daso”. Za razliku od nekoliko prethodnih, u ovim izborima, što se tiče SDP, sve je bilo pogrešno: od kandidature starog za novog gradonačelnika, kao i, dotadašnjeg predsjedavajućeg Vijeća za nosioca liste, do bljedunjavog partijskog programa i katastrofalno loše i pogrešno usmjerene izborne kampanje (novokomponovana sajamska priredba, otvaranje dvorane u vrijeme kampanje) sa malo neposrednih susreta sa biračima. Doduše, nije bilo puno bolje ni u SDA, osim u najglavnijem: odabiru kandidata za gradonačelnika i sastavu izbornog štaba od mladih agilnih aktivista. Kad se sve to “sabere i oduzme”, SDP je ipak dobro prošao, za razliku od svog dugogodišnjeg lidera, koji je isuviše dugo važio za glavni resurs te stranke. Uvijek je u politici bilo lakše i isplativije hvaliti “nepobjedivog” i pljeskati mu na svakom koraku, nego zasukati rukave, čestito raditi i boriti se za svaki glas. S druge strane, i “nepobjedivom” (bez obzira o kome se radilo), jednom mora doći kraj, zavisi samo kada će mu i kako to neko javiti. U ovom našem slučaju, pravi momentum osjetila je lokalna SDA i na najbolji način iskoristila.

Nakon 25 godina bezuspješnog tapkanja u opoziciji, SDA je napokon na velika vrata izašla na lokalnu političku scenu, spremna da sa svojim “mladim lavovima” preuzme odgovornost za dalji razvoj ove lokalne zajednice. U inače, najdosadnijoj izornoj kampanji do sada, nije bilo puno velikih riječi i istrošenih

20 GO SDP Gračanica usvojio analizu izbornih rezultata, https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=1045161117644400&id=100064515646706 (pregled: 6. 4. 2025.)

fraza, već se više govorilo o potrebama građana. Članovi te mlade pobjedničke ekipe držali su se onog poznatog gesla: | više rada, manje priče i tako očitali lekciju ne samo političkim protivnicima već i “vječnicima” iz vlastitih redova.

SUMMARY

ANALYSIS OF THE 2024 LOCAL ELECTION RESULTS FOR THE CITY OF GRAČANICA – A CONVINCING VICTORY FOR THE SDA AND A HISTORIC SHIFT ON THE LOCAL POLITICAL SCENE

In last year's (eighth in a row) local elections, a major political shift occurred in Gračanica as well, after nearly a quarter of a century. This change was, admittedly, long desired by many – even by some within the ranks of the SDP – but few could have predicted such a brutal defeat of the long-standing “Zna se Daso” (Everyone knows Daso) concept. Unlike in several previous elections, this time around, everything went wrong for the SDP: from nominating the old mayor as the new candidate, to putting the current chairman of the council at the top of the list, to presenting a weak party program and running a catastrophically poor and misguided campaign (a newly-contrived fair-like event, the opening of a sports hall during the campaign period), with very little direct interaction with voters. Granted, things weren't much better within the SDA – except in one crucial area: the selection of the mayoral candidate and the composition of the campaign team, made up of young and energetic activists. When everything is “added up and subtracted,” the SDP actually didn't do too badly – unlike its long-time leader, who for too long was considered the main asset of the party. In politics, it has always been easier and more rewarding to praise the “invincible one” and applaud their every move than to roll up one's sleeves, work earnestly, and fight for every vote. On the other hand, even the “invincible” (regardless of who it is) must eventually face the end – it's only a matter of when and how someone will break the news. In our case, the local SDA sensed the right moment and seized it in the best possible way. After 25 years of futile wandering in the opposition, the SDA has finally returned to the local political stage with a bang, ready to take responsibility for the further development of this community with their “young lions.” In what was otherwise the dulllest election campaign to date, there were few grand words and worn-out phrases – instead, the focus was on the needs of the citizens. Members of this young victorious team stuck to the well-known motto: more work, less talk – and in doing so, gave a lesson not only to their political opponents but also to the “eternals” within their own ranks.

Tabela 1. Izborni rezultati za gradsko vijeće po mjesnim zajednicama

Mjesna zajednica	SDP	SDA	NIP	SBIH	BH Z.	BOSS	DF	BNS	NS	N. BiH	Total
BABIĆI	308	260	151	151	32	18	12	19	7	3	961
B U K	16	72	0	2	0	0	0	0	16	0	106
DOBOROVCI	224	230	0	39	21	13	4	1	7	2	541
GORNJI DOBO- ROVCI	73	120	2	4	16	3	1	0	4	2	225
DŽAKULE	116	248	0	0	1	33	2	0	64	0	464
GRAČANICA	1989	1503	174	338	149	122	546	15	646	175	5657
DONJA LOHINJA	131	190	9	47	3	9	94	3	11	7	504
LUKAVICA	412	540	4	17	45	3	7	3	11	6	1048
MALEŠIĆI	661	431	33	24	15	78	82	5	25	31	1385
MIRIČINA	135	87	62	487	29	9	14	3	40	66	932
DONJA ORAHO- VICA	515	545	14	220	47	18	174	6	16	26	1581
GORNJA ORAHO- VICA	426	203	16	16	18	24	34	2	3	3	745
PISKAVICA	39	141	4	4	53	4	36	0	1	8	290
PRIBAVA	103	143	17	244	17	29	71	2	42	40	708
PRIEKO BRDO	11	269	1	0	5	0	0	0	0	5	291
RAŠLJEVA	176	194	0	12	1	0	10	1	2	4	400
SOKO	289	246	15	100	79	6	6	0	19	1	761
STJEPAN POLJE	272	1215	104	128	27	66	51	2	6	58	1929
ŠKAHOVICA	324	282	3	132	12	2	4	0	3	1	763
TRNOVCI	204	101	13	4	1	2	2	0	1	0	328
VRANOVIĆI	235	160	0	8	5	12	62	1	1	0	484
GORNJA LOHINJA	4	12	0	9	8	2	24	0	1	1	61
LENDIĆI	11	23	0	4	4	2	5	0	1	3	53
Total	6674	7215	622	1990	588	455	1241	63	927	442	20217
N.N, odsutni, mobilni tim	126	44	2	25	11	3	11	1	11	3	237
UKUPNO	6800	7259	624	2015	599	458	1252	64	938	445	20454

Objašnjenje skraćenica: NS - Naša stranka, N.BiH - Naprijed BiH, BH Z. - BH Zeleni

Tabela 2. Izborni rezultati za gradonačelnika po mjesnim zajednicama

Location	SADMIR DŽEBO SDA	NUSRET HELIĆ SDP	NIHADA OKANOVIĆ NAPRIJED BIH!	Total
BABIĆI	697	279	12	988
B U K	69	39	1	109
DOBOROVCI	266	260	17	543
GORNJI DOBOROVCI	129	88	11	228
DŽAKULE	298	160	6	464
GRAČANICA	2422	2594	707	5723
DONJA LOHINJA	295	190	38	523
LUKAVICA	609	389	39	1037
MALEŠIĆI	869	471	36	1376
MIRIČINA	317	401	166	884
DONJA ORAHOVICA	854	596	102	1552
GORNJA ORAHOVICA	350	354	20	724
PISKAVICA	208	83	9	300
PRIBAVA	409	278	63	750
PRIJEKO BRDO	271	22	3	296
RAŠLJEVA	195	172	5	372
SOKO	404	335	17	756
STJEPAN POLJE	1680	226	38	1944
ŠKAHOVICA	488	280	4	772
TRNOVCI	149	172	6	327
VRANOVIĆI	286	193	14	493
GORNJA LOHINJA	30	20	6	56
LENDIĆI	37	15	4	56
Total	11332	7617	1324	20273

Tabela 3. Spisak vijećnika Gradskog vijeća Gračanica (saziv 2024. – 2028.)

Redni br.	Ime i prezime	Politička stranka	Mjesna zajednica
1.	Almedin Omerović	SDA	Lukavica
2.	Arnes Avdić	SDA	Donja Orahovica
3.	Avdo Kurtović	SDA	Gračanica
4.	Hamdo Huskić	SDA	Stjepan Polje
5.	Haris Hasić	SDA	Malešići
6.	Imad Mustafić	SDA	Gračanica
7.	Meliha Kurtović	SDA	Pribava
8.	Omer Ahmetović	SDA	Stjepan Polje
9.	Reuf Buljubašić	SDA	Džakule
10.	Sabiha Mujkić	SDA	Gračanica
11.	Samra Delić	SDA	Soko
12.	Selma Begović	SDA	Gračanica
13.	Adnan Salihbašić	SDP	Gračanica
14.	Dženita Dugić	SDP	Donja Orahovica
15.	Helvedin Okanović	SDP	Škahovica
16.	Ibrahim Hasić	SDP	Malešići
17.	Mahir Delić	SDP	Malešići
18.	Mirzet Djedović	SDP	Gornja Orahovica
19.	Mirzet Topčagić	SDP	Soko
20.	Nedžad Devedžić	SDP	Lukavica
21.	Tijana Lukić	SDP	Gračanica
22.	Vahid Bajrić	SDP	Donja Orahovica
23.	Nadija Korić Bećirović		Gračanica
24.	Amel Iljazović	SBiH	Babići
25.	Ervin Alić	SBiH	Miričina
26.	Mirza Okić	SBiH	Miričina
27.	Demir Milkić	DF	Gračanica
28.	Kulić Nedžad	DF	Donja Orahovica
29.	Mersiha Jogunčić	Naša stranka	Gračanica
30.	Edin Šehić	Narod i pravda	Babići